

## SÄKERHETS DATABLAD

Säkerhetsdatablad enligt (EG) nr. 1907/2006.

**AVSNITT 1: Namnet på ämnet/blandningen och bolaget/företaget****1.1 Produktbeteckning:****BIVAX** (Liberon nr. 323)**1.2 Relevanta identifierade användningar av ämnet eller blandningen och användningar som det avråds från:**

Vax baserat på bivax och terpentin.

**1.3 Närmare upplysningar om den som tillhandahåller säkerhetsdatablad:**

AB Alfort &amp; Cronholm

Box 11043

Tlf: 08 704 45 00

161 11 Bromma

Fax: 08 25 92 22

Behörig person som ansvarar för säkerhetsdatablad (e-post): des@alfort.se

**1.4 Telefonnummer för nödsituationer:**

+46 (0)8-331231 (Giftinformationscentralen)

**AVSNITT 2: Farliga egenskaper****2.1 Klassificering av ämnet eller blandningen:**

Brandfarlig, irriterande, sensibiliserande och miljöfarlig vätska med långtidseffekter.

EG (67/548 eller 1999/45): R10 R43 R52-53 R66 R67

CLP (1272/2008): Flam. Liq. 3;H226 Eye Irrit. 2;H319 Skin Irrit. 2;H315 Skin Sens. 1;H317 STOT SE 3;H336 Aquatic Chronic 3;H412

Faroangivelsernas fullständiga ordalydelse - se avsnitt 16.

**2.2 Märkningsuppgifter:****Varning**Innehåller: Terpentin & Kolväten, C<sub>9-11</sub>, n-alkaner, isoalkaner, cykliske, < 2% aromater

H226: Brandfarlig vätska och ånga.

H315: Irriterar huden.

H317: Kan orsaka allergisk hudreaktion.

H319: Orsakar allvarlig ögonirritation.

H336: Kan göra att man blir dåsig eller omtöcknad.

H412: Skadliga långtidseffekter för vattenlevande organismer.

P101: Ha förpackningen eller etiketten till hands om du måste söka läkarvård.

P102: Förvaras oåtkomligt för barn.

P210: Får inte utsättas för värme, heta ytor, gnistor, öppen låga eller andra antändningskällor. Rökning förbjuden.

P271: Används endast utomhus eller i väl ventilerade utrymmen.

P280: Använd skyddshandskar/ögonskydd.

P302+P352: VID HUDKONTAKT: Tvätta med mycket tvål och vatten.

P501: Innehållet/behållaren lämnas i enlighet med lokala bestämmelser.

**2.3 Andra faror:**

Våta trasor, trassel m.m. kan självantända under ogynnsamma förhållanden

PBT/vPvB: Beståndsdelar är inte PBT/vPvB enligt kriterierna i REACH bilaga XIII.

**AVSNITT 3: Sammansättning/information om beståndsdelar****3.2 Blandningar:**

% w/w	Namn	CAS	EG-nr.	Index-nr.	REACH reg.nr.	Klassificering
50-60	Kolväten, C <sub>9-11</sub> , n-alkaner, isoalkaner, cykliske, <2% aromater	64742-48-9	919-857-5	649-327-00-6	01-2119463258-33	EG: R10 Xn;R65 R66 R67 CLP: Flam. Liq.3;H226 EUH066 Asp. Tox. 1;H304 STOT SE 3;H336
15-20	Terpentin	8006-64-2	232-350-7	650-002-00-6	01-2119502456-45	EG: R10 Xn;R20/21/22-65 Xi;R36/38 R43 N;R51-53 CLP: Flam. Liq. 3;H226 Acute Tox. 4;H332+312+302 Eye Irrit. 2;H319 Skin Irrit. 2;H315 Skin Sens. 1;H317 Asp. Tox. 1;H304 Aquatic Chronic 2;H411

Faroangivelsernas fullständiga ordalydelse - se avsnitt 16.

---

## AVSNITT 4: Åtgärder vid första hjälpen

---

### 4.1 Beskrivning av åtgärder vid första hjälpen:

**Inandning:**

För personen ut i friska luften. Hållas i vila under uppsikt. Vid obehag: Sök läkare.

**Hudkontakt:**

Förorenade kläder avlägsnas. Skölj huden och tvätta noga med tvål och vatten. Huden smörjas med handkräm. Vid fortsatt irritation eller obehag: Sök läkare.

**Ögonkontakt:**

Skölj genast med vatten eller fysiologisk koksaltlösning. Ev. kontaktlinser tas ut och ögat öppnas väl. Vid fortsatt irritation: Sök läkare.

**Förtäring:**

Skölj genast munnen noga och drick rikligt med vatten. **Framkalla ej kräkning.** Om kräkning inträffar, håll huvudet lågt för att undvika maginnehåll i lungorna. Vid obehag: Sök läkare.

**Förbränning:**

Skölj med vatten tills smärtorna upphört. Avlägsna under sköljandet kläder som inte fastnat i det brända området. Om läkarbehandling är nödvändig fortsätt skölja tills en läkare har övertagit behandlingen.

### 4.2 De viktigaste symptomen och effekterna, både akuta och fördröjda:

Kan ge allergi och eksem vid hudkontakt. Kan ge irritation av hud och ögon med rodnad och smärtor.

### 4.3 Angivande av omedelbar medicinsk behandling och särskild behandling som eventuellt krävs:

Visa upp detta säkerhetsdatablad för läkaren eller akutmottagningen.

---

## AVSNITT 5: Brandbekämpningsåtgärder

---

### 5.1 Släckmedel:

Kolsyra, skum eller pulver. Bruka inte vatten.

### 5.2 Särskilda faror som ämnet eller blandningen kan medföra:

Undvik inandning av rökgaser. Vid brand bildas mycket giftiga rökgaser: Främst koloxider.

### 5.3 Råd till brandbekämpningspersonal:

Använd tryckluftsmask vid kraftig rökutveckling. Behållare i närheten av brand flyttas eller kylas genom vattenbesprutning.

---

## AVSNITT 6; Åtgärder vid oavsiktliga utsläpp

---

### 6.1 Personliga skyddsåtgärder, skyddsutrustning och åtgärder vid nödsituationer:

Använd personlig skyddsutrustning - se avsnitt 8. Begränsa spridningen. Var noggrann med utluftningen.

### 6.2 Miljöskyddsåtgärder:

Undvik att det hamnar i avloppssystemet - se punkt 12. Informera de lokala myndigheterna vid utsläpp till omgivningarna.

### 6.3 Metoder och material för inneslutning och sanering:

Spill, rester osv samlas upp, förvaras och avlägsnas i väl tillsluten behållare. Tvätta efteråt med vatten.

Våta trasor, trassel m.m. kan självantända under ogynnsamma förhållanden. De skall därför eldas upp efter användningen eller förvaras i metallbehållare med tätslutande lock. Använda filter avlägsnas direkt efter användning och eldas upp under kontrollerade former. Vidare hantering av spill - se avsnitt 13.

### 6.4 Hänvisning till andra avsnitt:

Se ovan.

---

## AVSNITT 7: Hantering och lagring

---

### 7.1 Försiktighetsmått för säker hantering:

Undvik inandning av ångor. Se till att det finns effektiv ventilation. Undvik kontakt med hud, ögon och kläder. Möjligheter till ögonsköljning bör finnas tillgänglig. Byt genast förorenade kläder. Tvätta med vatten och tvål där huden blivit förorenad. Noggrann personlig hygien skall iakttagas. Tvätta händer och förorenade områden med tvål och vatten efter arbetets slut. Får aldrig användas i närheten av eld, gnistor eller varma ytor. Rökning förbjuden.

### 7.2 Förhållanden för säker lagring, inklusive eventuell oförenlighet:

Förvaras i tillsluten originalförpackning och i et välventilerad lokal skyddat mot solljus.

Lagringsutrymme skall vara klassat för förvaring av brandfarliga vätskor: Klass 2b.

### 7.3 Specifik slutanvändning:

Se användning - avsnitt 1.

## AVSNITT 8: Begränsning av exponeringen/personligt skydd

### 8.1 Kontrollparametrar:

AFS gränsvärden:	NGV		TGV		KTV		Anm.
	ppm	mg/m <sup>3</sup>	ppm	mg/m <sup>3</sup>	ppm	mg/m <sup>3</sup>	
Kolväten C <sub>9-11</sub>	25	-	180	-	-	-	-
Terpentin	25	150	-	-	50	300	H, S
H: Ämnet kan lätt upptas genom huden. S: Sensibiliserande ämne							
DNEL:	Exponering		Värde (mg/l)		Population		Effekter
Kolväten	Långvarig, dermal		300 mg/kg		Arbetare		Systemisk
	Akut, inandning		1500 mg/m <sup>3</sup>		Arbetare		Systemisk
	Långvarig, dermal		300 mg/kg		Konsumenter		Systemisk
	Långvarig, inandning		900 mg/m <sup>3</sup>		Konsumenter		Systemisk
	Långvarig, oral		300 mg/kg		Konsumenter		Systemisk
PNEC:	Ingen fastsatt.						

### 8.2 Begränsning av exponeringen:

Lämpliga tekniska kontrollåtgärder: Ingen speciella.

Personlig skyddsutrustning:

Andningsskydd: Vid otillräcklig ventilation: Använd godkänd mask (EN 140) med gasfilter klass A (brunt - mot organiska ångor). Filtren har begränsad livslängd (skall bytas). Läs tillverkarens anvisningar.

Hand- och hudskydd: Skyddshandskar av nitrilgummi (EN 374-3).

Det har inte varit möjligt att få fram data för genombrottstiden av alla innehållsämnen. Därför rekommenderas det vid spill på handsken, att byta ut denna.

Ögonskydd: Tätt åtsittande skyddsglasögon (EN 166) eller ansiktsskärm (EN 175) vid risk för stänk.

Begränsning av miljöexponeringen: Ingen speciella.

## AVSNITT 9: Fysikaliska och kemiska egenskaper

### 9.1 Information om grundläggande fysikaliska och kemiska egenskaper:

Utseende:	Pasta/vax
Lukt:	Karakteristisk
Lukttröskel:	Inte bestämt
pH-värde:	Inte bestämt
Smältpunkt/frys punkt (°C):	Inte bestämt
Initial kokpunkt och kokpunktintervall (°C):	Inte bestämt
Sönderfallstemperatur (°C):	Inte bestämt
Flampunkt (°C):	21-55
Avdunstningshastighet:	Inte bestämt
Brandfarlighet (fast form, gas) (°C):	Inte relevant
Övre/undre brännbarhetsgräns eller explosionsgräns (vol-%):	Inte bestämt
Ångtryck (hPa, 20°C):	Inte bestämt
Ångdensitet (luft=1):	Inte bestämt
Relativ densitet (g/cm <sup>3</sup> , 20°C):	0,8-0,9
Löslighet:	Tungt löslig
Fördelningskoefficient: n-oktanol/vatten, Log K <sub>ow</sub> :	Inte bestämt
Självantändningstemperatur (°C):	Inte bestämt
Viskositet (m <sup>2</sup> /s):	Pasta
Explosiva egenskaper:	Inte relevant
Oxiderande egenskaper:	Inte relevant
9.2 Annan information:	Ingen relevanta

## AVSNITT 10: Stabilitet och reaktivitet

### 10.1 Reaktivitet:

Inga tillgängliga upplysningar.

### 10.2 Kemisk stabilitet:

Kan brinna. Kan antändas vid temperaturer över flampunkten. Ångorna kan antändas av t ex en gnista, en het yta eller en glöd. Ångorna kan bilda explosiv blandning med luft. Kan driva långt till antändningskällor och ge bakslag. Ångorna är vid normal temperatur tyngre än luft och kan spridas längs golv mm.

### 10.3 Risken för farliga reaktioner:

Våta trasor, trassel m.m. kan självantända under ogynnsamma förhållanden.

## AVSNITT 10: Stabilitet och reaktivitet (fortsatt)

### 10.4 Förhållanden som ska undvikas:

Undvik bildande av gnista och glöd samt uppvärmning och solljus.

### 10.5 Oförenliga material:

Stärka oxidationsmedel, syror och baser.

### 10.6 Farliga sönderdelningsprodukter:

Vid brand bildas mycket giftiga rökgaser: Främst koloxider.

## AVSNITT 11: Toxikologisk information

### 11.1 Information om de toxikologiska effekterna:

Faroklasser	Data	Testmetoder	Datakälla
Akut toxicitet:			
Inhalation	LC <sub>50</sub> (inhalation, råtta) > 4 mg/l/4h (Kolväten)	~ OECD 404	IUCLID
Dermal	LD <sub>50</sub> (dermal, kanin) > 5000 mg/kg (Kolväten)	~ OECD 402	IUCLID
Oral	LD <sub>50</sub> (oral, råtta) > 5000 mg/kg (Kolväten)	~ OECD 401	IUCLID
	LD <sub>50</sub> (oral, råtta) = 5760 mg/kg (Terpentin)	OECD 401	Leverantör
Frätande/irriterande:	Moderat hudirriterande, kanin (Kolväten)	Draize	IUCLID
	Ingen ögonirritation, kanin (Kolväten)	OECD 405	IUCLID
Sensibilisering:	Icke sensibiliserande, hud, marsvin (Kolväten)	OECD 406	ECHA diss.
	Sensibiliserande, marsvin (Terpentin)	Patch-test	ECHA diss.
CMR:	Inget bevis för karcinogen effekt, dermal, mus (Kolväten)	OECD 451	ECHA diss.
	Ingen mutagen effekt, in vivo, råtta (Kolväten)	OECD 475	ECHA diss.
	Ingen reproduktions- eller fosterskador, inhalation, råtta (Kolväten)	OECD 416/414	ECHA diss.

Information om sannolika exponeringsvägar: Hud, lungor och mag-tarmkanal.

Symptom:

Inandning: Inandning av ångor irriterar luftvägar och kan ge dåsighet, illamående, huvudvärk, yrsel och svindel.

Hud: Kan verka irriterande och avfettande med rodnad, torr hud och hudsprickor. Terpentin kan lätt upptas genom huden.

Ögon: Kan ge irritation med rodnad.

Förtäring: Kan ge irritation i mun, hals och mag-tarmkanal.

Kroniska effekter: Inandning av höga koncentrationer eller ofta förekommande inandning av även små mängder organiska lösningsmedel kan medföra skador på bl.a. njurar, lever eller centrala nervsystemet (härunder hjärnskadorna). Långvarig eller ofta förekommande hudkontakt kan medföra irritation, torr hud, hudsprickor och möjligen eksem. Terpentin kan ge allergi med eksem vid hudkontakt.

## AVSNITT 12: Ekologisk information

### 12.1 Toxicitet:

Akvatisk	Data	Test (Medie)	Datakälla
Fisk	LC <sub>50</sub> (Oncorhynchus mykiss, 96h) = 8,41 mg/l (Kolväten)	OECD 203 (FW)	ECHA diss.
Skaldjur	EC <sub>50</sub> (Daphnia magna, 48h) = 4,7 mg/l (Kolväten)	OECD 202 (FW)	ECHA diss.
	EC <sub>50</sub> (Daphnia magna, 48h) = 6,4 mg/l (Terpentin)	OECD 202 (FW)	ECHA diss.
Alger	EC <sub>50</sub> (Pseudokirchnerella subcapitata, 72h) = 12,4 mg/l (Kolväten)	OECD 201 (FW)	ECHA diss.

### 12.2 Persistens och nedbrytbarhet:

Kolväten är fort nedbrytbare (OECD 301 F).

Terpentin bröts ned 71,7% i OECD 301 F-test, men nedbrytningen var för långsam (> 10 dagar) för ämnet kan anses vara fort nedbrytbart. Ämnet är potentiellt nedbrytbart.

### 12.3 Bioackumuleringsförmåga:

Kolväten - möjlighet för signifikant bioackumulering. Log K<sub>ow</sub> > 3.

### 12.4 Rörligheten i jord:

K<sub>oc</sub> (Kolväten): 60-229 (Moderat till stor mobilitet i jord kan förväntas).

### 12.5 Resultat av PBT- och vPvB-bedömningen:

Beståndsdelar är inte PBT/vPvB enligt kriterierna i REACH bilaga XIII.

### 12.6 Andra skadliga effekter:

Ingen kände.

## AVSNITT 13: Avfallshantering

### 13.1 Avfallsbehandlingsmetoder:

Spill eller rest mängder av blandning förs till destruktion. Beakta lokala föreskrifter.

EWC-kod: 20 01 27 (blandning) och 15 02 02 (absorberande material förorenad med blandning)

**AVSNITT 14: Transportinformation**

14.1 UN-nr.: 3175

14.2 Officiell transportbenämning (UN proper shipping name): FASTA ÄMNEN INNEHÅLLANDE BRANDFARLIG VÄTSKA, N.O.S. (Kolväten; Terpentin)

14.3 Faroklass för transport: 4.1

14.4 Förpackningsgrupp: II

14.5 Miljöfaror: Ingen.

14.6 Särskilda försiktighetsåtgärder: Ingen.

14.7 Bulktransport enligt bilaga II till MARPOL 73/78 och IBC-koden: Inte relevant.

**AVSNITT 15: Gällande föreskrifter****15.1 Föreskrifter/lagstiftning om ämnet eller blandningen när det gäller säkerhet, hälsa och miljö:**

Minderåriga får inte arbeta med produkten om exposition för farligt ämne medför att andningsskydd behöver användas (AFS 1996:1). Arbetsgivaren skall bedöma den exponering som arbetstagare utsätts för och, om resultatet av bedömningen visar på inverkan av graviditet eller amning, säkerställa att denna risk undanröjs (Rådets direktiv 92/85/EEG).

**15.2 Kemikaliesäkerhetsbedömning:**

Ingen CSR.

**AVSNITT 16: Annan information****Märkningsuppgifter enligt DPD:**

R 10: Brandfarligt.

R 43: Kan ge allergi vid hudkontakt.

R 52-53: Skadligt för vattenlevande organismer, kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön.

R 66: Upprepad kontakt kan ge torr hud eller hudsprickor.

R 67: Ångor kan göra att man blir dåsig och omtöcknad.

S 2: Förvaras oåtkomligt för barn.

S 23: Undvik inandning av ånga.

S 24: Undvik kontakt med huden.

S 37: Använd lämpliga skyddshandskar.

S 46: Vid förtäring kontakta genast läkare och visa denna förpackning eller etiketten.

S 51: Sörj för god ventilation.

S 62: Vid förtäring, framkalla ej kräkning. Kontakta genas läkare och visa denna förpackning eller etiketten.

Innehåller: Terpentin & Kolväten, C<sub>9-11</sub>, n-alkaner, isoalkaner, cykliske, <2% aromater**Förteckning över riskfraser angivet i avsnitt 2 och 3:**

H226: Brandfarlig vätska och ånga.

H304: Kan vara dödligt vid förtäring om det kommer ner i luftvägarna.

H302: Skadligt vid förtäring.

H312: Skadligt vid hudkontakt.

H332: Skadligt vid inandning.

H315: Irriterar huden.

H317: Kan orsaka allergisk hudreaktion.

H319: Orsakar allvarlig ögonirritation.

H336: Kan göra att man blir dåsig eller omtöcknad.

H411: Giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter.

H412: Skadliga långtidseffekter för vattenlevande organismer.

EUH066: Upprepad kontakt kan ge torr hud eller hudsprickor.

R 10: Brandfarlig.

R 20/21/22: Farligt vid inandning, hudkontakt och förtäring.

R 36/38: Irriterar ögonen och huden.

R 43: Kan ge allergi vid hudkontakt.

R 51-53: Giftigt för vattenlevande organismer, kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön.

R 52-53: Skadligt för vattenlevande organismer, kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön.

R 65: Farligt: kan ge lungskador vid förtäring.

R 66: Upprepad kontakt kan ge torr hud eller hudsprickor.

R 67: Ångor kan göra att man blir dåsig och omtöcknad.



Irriterande

---

**AVSNITT 16: Annan information (fortsatt)**

---

**Förkortningar:**

AFS. = Arbetsmiljöverket

CMR = Cancerogenitet, Mutagenitet och Reproduktionstoxicitet.

CSR = Chemical Safety Report (Kemikaliesäkerhetsrapporten)

DNEL = Derived No-Effect Level

EC<sub>50</sub> = Effect Concentration 50 % (Effekt koncentration 50 %)

FW = Fresh Water (Färskvatten)

LC<sub>50</sub> = Lethal Concentration 50 % (Dödlig koncentration 50 %)LD<sub>50</sub> = Lethal Dose 50 % (Dödlig dos 50 %)

PBT = Persistent, Bioaccumulative, Toxic

PNEC = Predicted No-Effect Concentration

vPvB = very Persistent, very Bioaccumulative

**Litteratur:**

ECHA diss. = REACH registreringsdossier från ECHAs hemsida.

IUCLID = International Uniform Chemical Information Database

**Lämplig utbildning för anställda:**

Blandningen får endast användas av personer som är nogt instruerade om arbetets utförande och som har kännedom om innehållet i detta säkerhetsdatablad.

**Förändringar sedan föregående version:**

1-16

Utarbetat av: Alttox a/s - Tonsbakken 16-18 - 2740 Skovlunde – Danmark - Tel: +45 38 34 77 98 / PH - Kvalitetskontroll: PW